

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า

เรื่อง งามศิลป์ร้อยกรอง (๒)

ครูผู้สอน ครูฟาริตะห์ เบญญากาจ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า

งามศิลป์ร้อยกรอง

(๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๑. เขียนอธิบายฉันทลักษณ์ และข้อบังคับของกลอนสุภาพได้ถูกต้อง
- ๒. แต่งคำประพันธ์บทร่ายกรองประเภทกลอนสุภาพตามฉันทลักษณ์ได้ถูกต้อง
- ๓. บอกประโยชน์ของการแต่งคำประพันธ์บทร่ายกรองได้

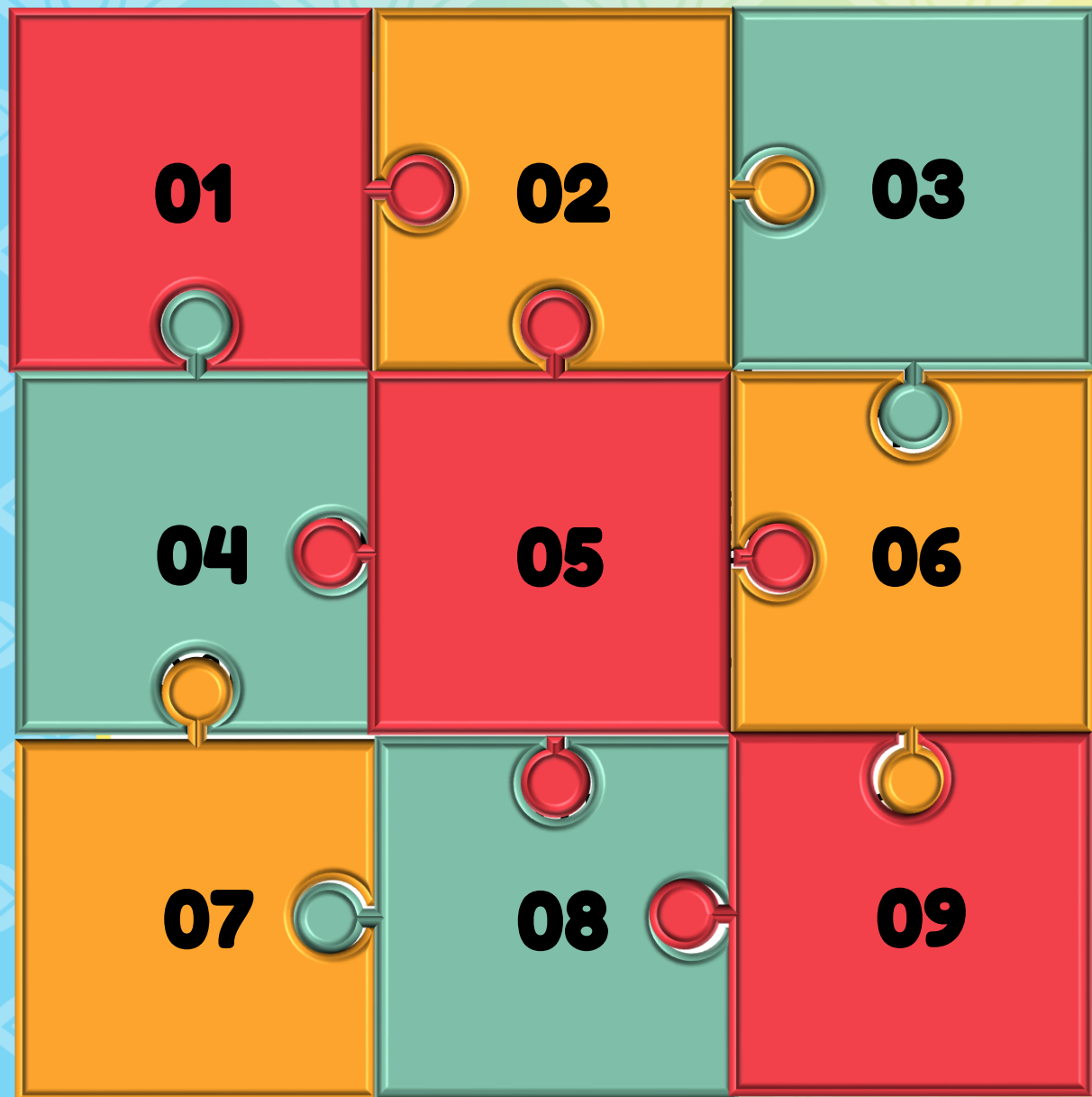

กิจกรรม

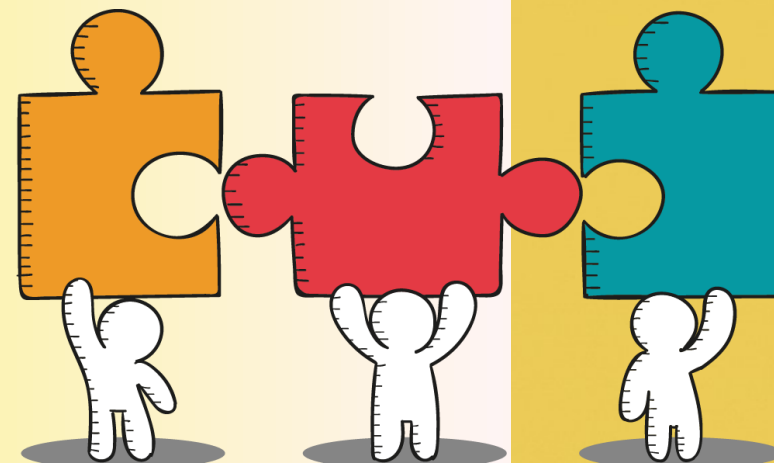
Guess what?

Guess what?

เรื่อง พระอภัยมณี

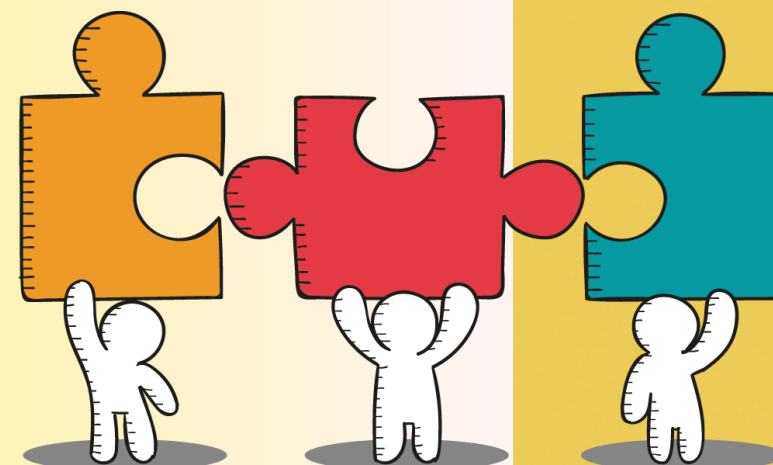

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด
ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจ

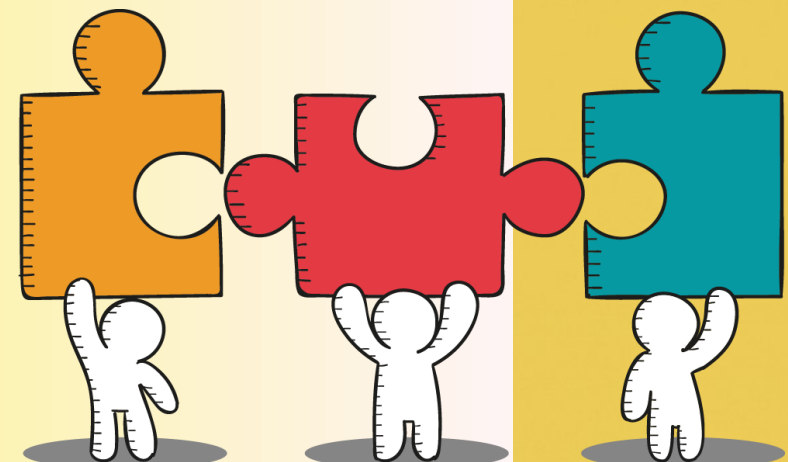
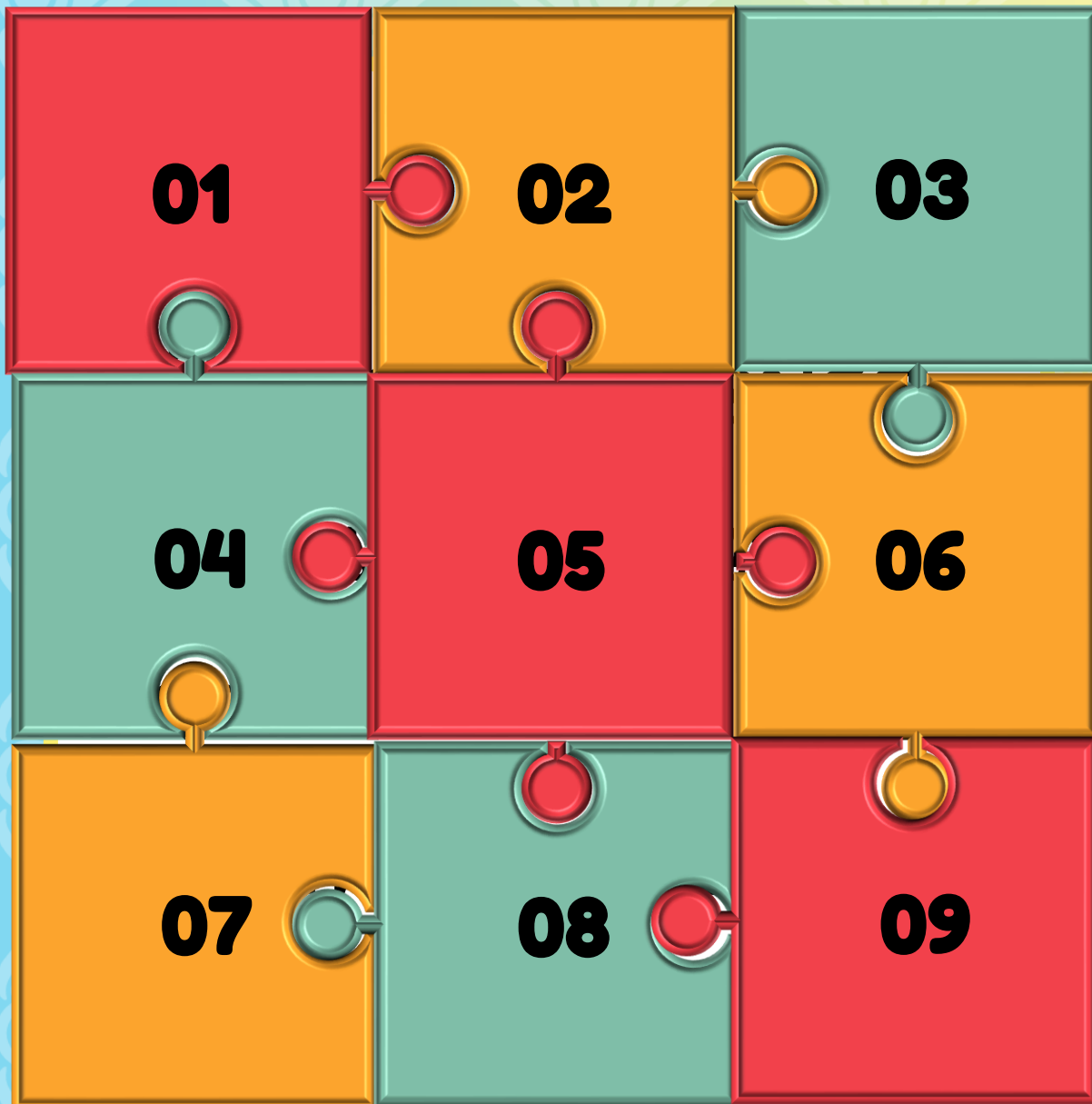
Guess what?

เรื่อง พระอภัยมณี

Guess what?

เรื่อง รามเกียรติ์

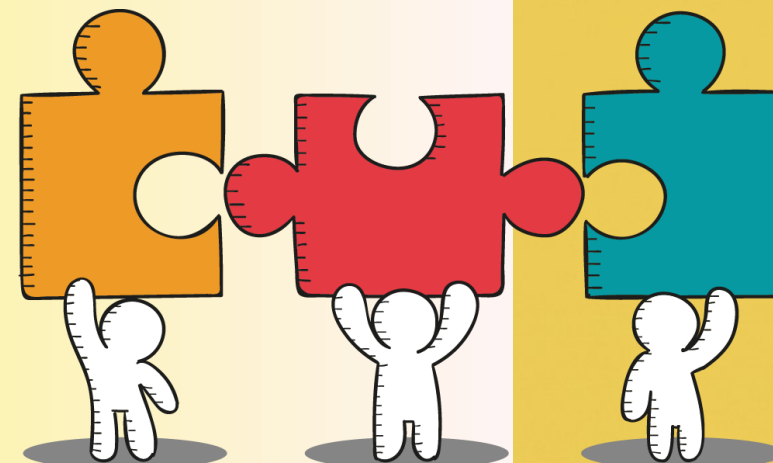

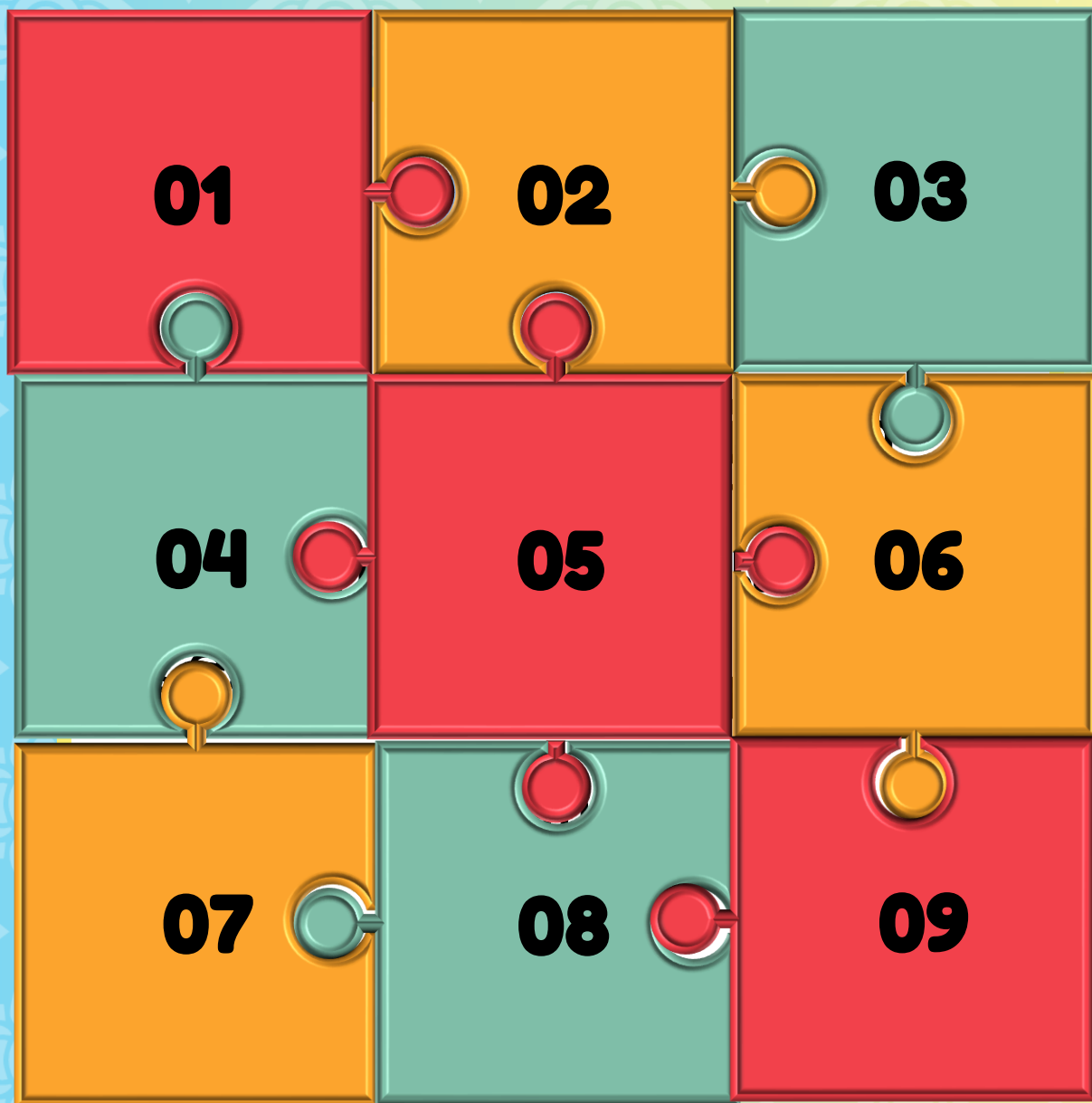

เป็นโฉมนางเทพอัปสร
อ่อนแอ้นอรชรเฉลิมศรี
กรายกรอย่างเยื้องจรัส
ไปสู่ที่นันทกจะเดินมา

Guess what?

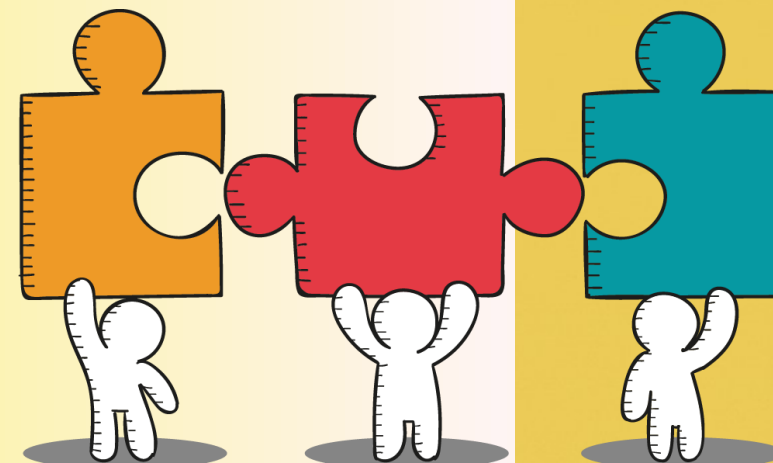
เรื่อง รามเกียรติ์

Guess what?

เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

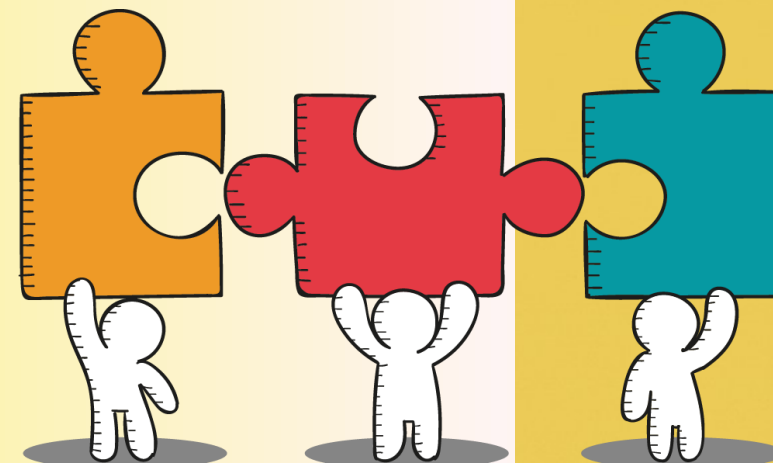

แม่รักลูกลูกก็รู้อยู่ว่ารัก
คนอื่นสักหมื่นแสนไม่แน่นเหมือน
จะกินนอนนอนว่าเมตตาเตือน
จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว

Guess what?

เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

คำถามชวนคิด

บทประพันธ์กิจกรรม Guess what?

เป็นบทร้อยกรองประเภทใด

กิจกรรม

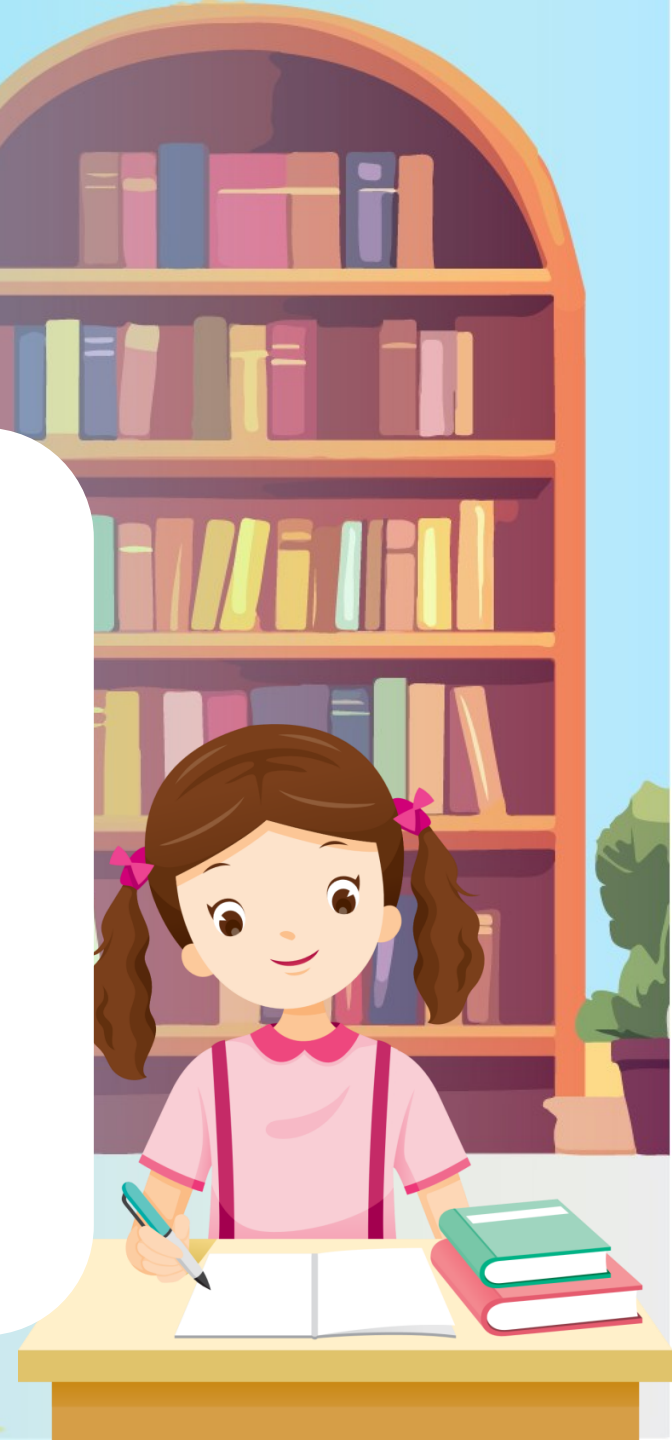
เรียงร้อยบทบาทประพันธ์

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕-๖ คน
๒. ครูให้บทประพันธ์ร้อยกรอง โดยสลับวรรค โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เรียงบทประพันธ์ ที่ได้รับให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

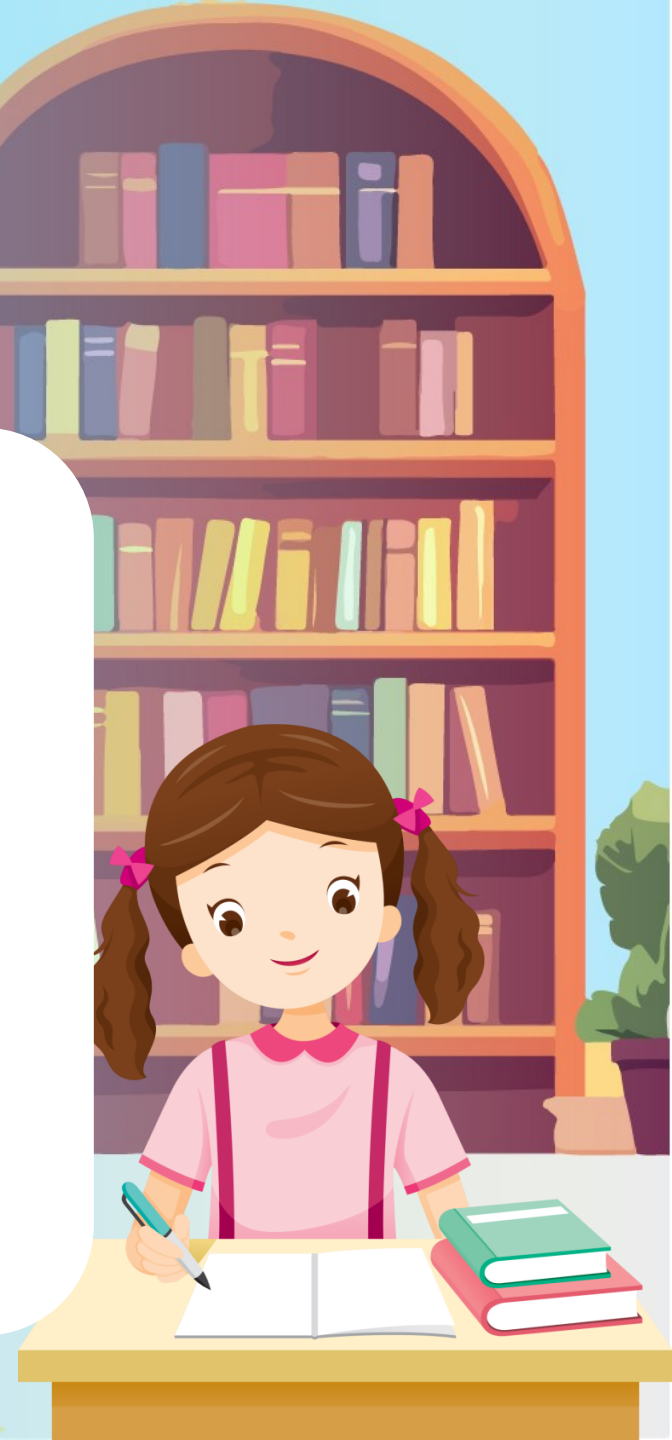

รูปแบบกิจกรรม

๓. ให้นักเรียนสังเกตบทประพันธ์แล้วเขียนบอก

- ประเภทของงานประพันธ์
- เขียนแผนผังงานประพันธ์ของประเภทที่ได้รับ
- เขียนลักษณะบังคับของคำประพันธ์นั้น

ลงในใบกิจกรรม เรื่อง เรียงร้อยสรุปบทประพันธ์

ใบกิจกรรม

เรื่อง เรียงร้อยสรุปบทประพันธ์

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรม เรื่อง เรียงร้อยสรุปบทประพันธ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง งามศิลป์ร้อยกรอง (๒)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำประพันธ์ประเภท

.....	
.....	
.....	
.....	

แผนผัง

ลักษณะบังคับของคำประพันธ์.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรม เรียงร้อยสรุปบทประพันธ์

ให้นักเรียนเรียงบทประพันธ์ให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

ถึงเป็นครุรู้วิชาปัญญามาก

ปากเป็นเอกเลขเป็นโทโบราณว่า

เหมือนเต่าฝิ่งนั่งซื้อชื่อราคาญ

หนังสือตรีมีปัญญาไม่เสียหลาย

ถึงรู้มากไม่มีปากลำบากกาย

วิชาชาญมากเปล่าไม่เข้าที่

มีอุบายพูดไม่เป็นเห็นป่วยการ

ไม่รู้จักใช้ปากให้จัดจ้าน

ใบกิจกรรม

เรื่อง เรียงร้อยสรุปบทประพันธ์

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรม เรื่อง เรียงร้อยสรุปบทประพันธ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง งามศิลป์ร้อยกรอง (๒)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำประพันธ์ประเภท

.....	
.....	
.....	
.....	

แผนผัง

ลักษณะบังคับของคำประพันธ์.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมนำเสนอ

ใบกิจกรรม

เรื่อง เรียงร้อยสรุปบทประพันธ์

กิจกรรม เรียงร้อยสรุปบทประพันธ์

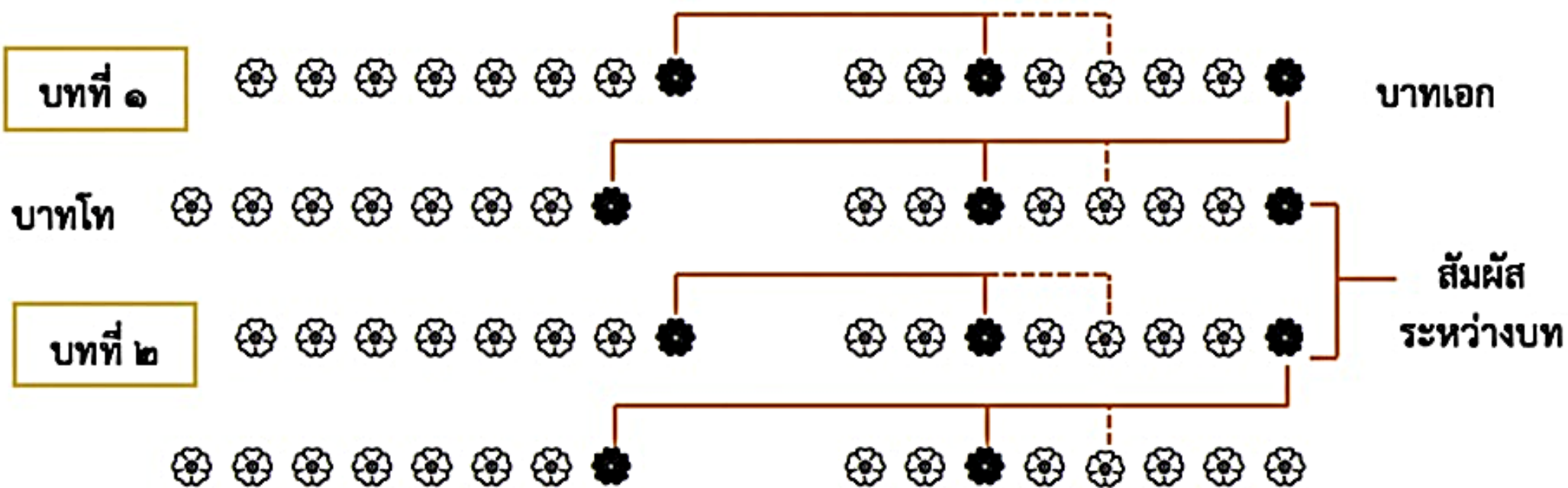
ปากเป็นเอกเลขเป็นโทโบราณว่า	หนังสือตรีมีปัญญาไม่เสียหลาย
ถึงรู้มากไม่มีปากลำบากกาย	มีอุบายพูดไม่เป็นเห็นป่วยการ
ถึงเป็นครุรู้วิชาปัญญามาก	ไม่รู้จักใช้ปากให้จัดจ้าน
เหมือนเต่าฝิ่งนั่งซื้อฮ้อราคาญ	วิชาชาญมากเปล่าไม่เข้าที่

(พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)

กิจกรรม เรียงร้อยสรุปบทประพันธ์

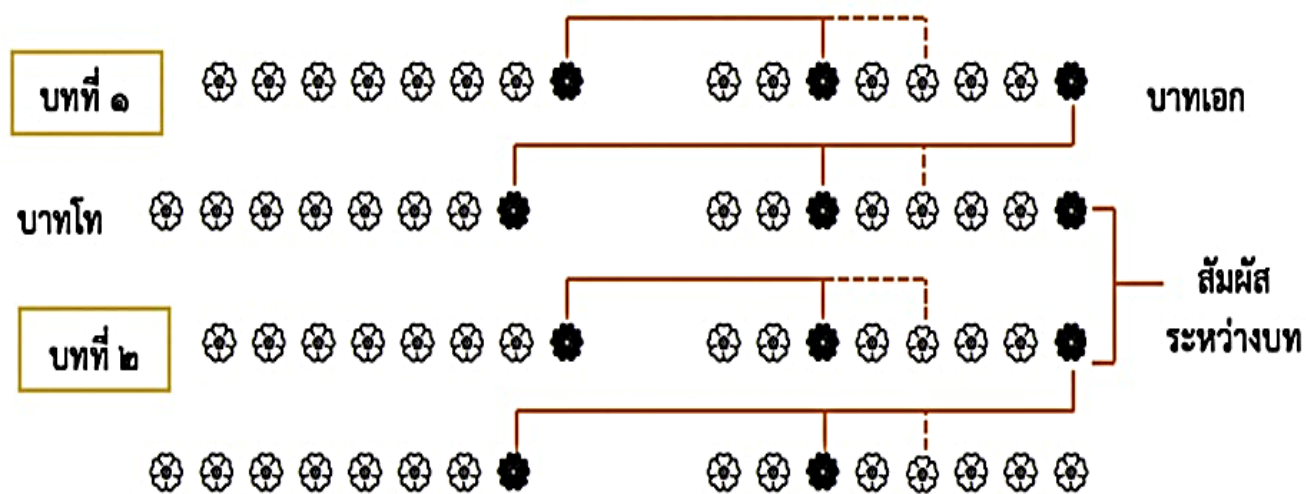
แผนผัง

กิจกรรม เรียงร้อยสรุปบทประพันธ์

ลักษณะการประพันธ์

ใบกิจกรรม

เรื่อง เรียงร้อยสรุปบทประพันธ์

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรม เรื่อง เรียงร้อยสรุปบทประพันธ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง งามศิลป์ร้อยกรอง (๒)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำประพันธ์ประเภท

.....	
.....	
.....	
.....	

แผนผัง

ลักษณะบังคับของคำประพันธ์.....

.....

.....

.....

.....

อภิปรายความรู้

งานศิลปะร้อยกรอง

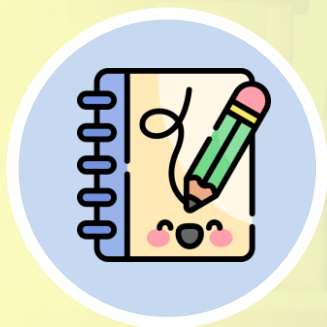

คำถามชวนคิด

บทร้อยกรองประเภทกลอน

หมายถึง

บทร้อยกรองประเภทกลอน

คือ เป็นบทร้อยกรองประเภทหนึ่ง ที่มีการบังคับคณะ (จำนวนบท จำนวนบาท จำนวนคำภายในวรรค) บังคับสัมผัส รวมถึงเสียงวรรณยุกต์

บทร้อยกรอง

กลอน

กลอนสุภาพ

กลอนสี่กวาง

กลอนดอกลีกล้วย

บทร้อยกรอง

กลอน

กลอนเสภา

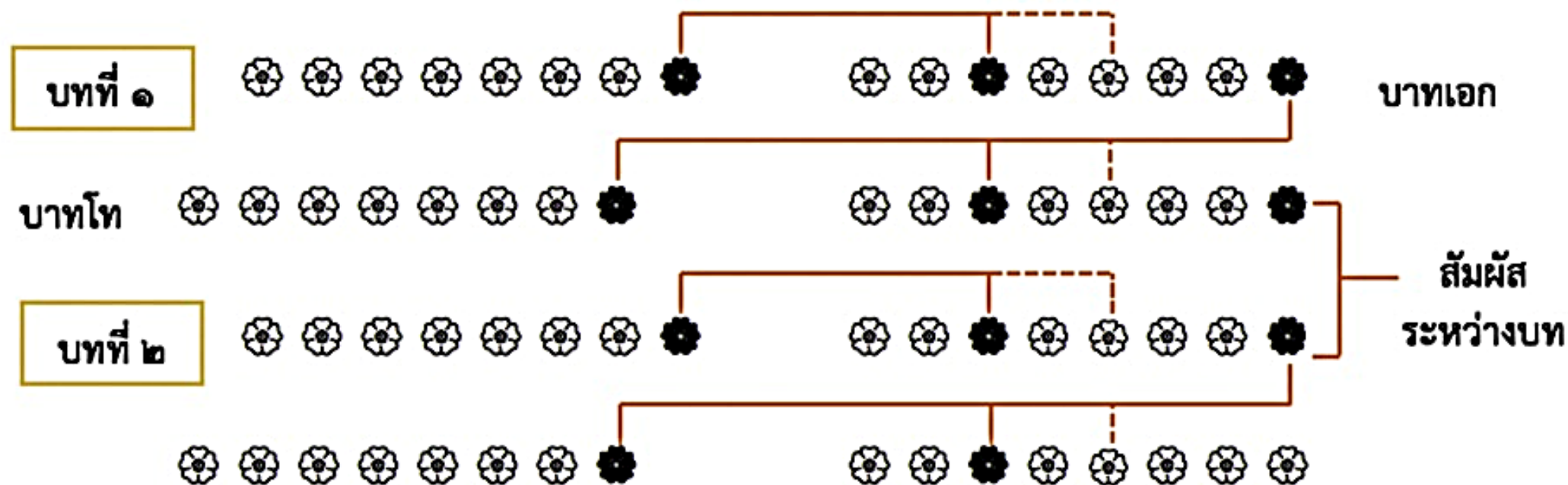
กลอนบทละคร

กลอนเพลง

แผนผังบทประพันธ์ กลอนสุภาพ

คำถามชวนคิด

**ฉันทักษณ์กลอนสุภาพ
เป็นอย่างไร**

ฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ

คณะ

๑ บท มี ๔ วรรค แบ่งเป็น ๒ คำกลอน
หรือ ๒ บาท

แต่ละวรรคมีจำนวน ๗ — ๙ คำ ส่วนมาก
นิยมให้มี ๘ คำ

ฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ

คณะ

๑ บท มี ๔ วรรค

วรรคที่ ๑ เรียกว่า วรรคสดับ

วรรคที่ ๒ เรียกว่า วรรครับ

วรรคที่ ๓ เรียกว่า วรรครอง

วรรคที่ ๔ เรียกว่า วรรคส่ง

ฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ

สัมผัส

คำสุดท้ายของวรรคแรกสัมผัสกับคำที่ ๓
หรือ ๕ ของวรรคที่ ๒

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ สัมผัสกับคำสุดท้าย
ของวรรคที่ ๓

ฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ

สัมผัส

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ สัมผัสกับคำที่ ๓
หรือ ๕ ของวรรคที่ ๔

ฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ

สัมผัสระหว่างบท

คำสุดท้ายของบทต้น สัมผัสกับคำสุดท้ายของ
วรรคที่ ๒ ของบทถัดไป

ฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ

เสียงวรรณยุกต์

คำสุดท้ายของวรรคระดับ

ไม่นิยมใช้เสียงสามัญ

คำสุดท้ายของวรรครับ

นิยมเสียงจัตวา ไม่นิยม

ใช้เสียงสามัญและตรี

ฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ

เสียงวรรณยุกต์

คำสุดท้ายของวรรครอง

คำสุดท้ายของวรรคส่ง

นิยมใช้เสียงสามัญ

นิยมเสียงสามัญ เสียงตรี

กิจกรรม

กวีศิลป์ร้อยกรอง

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕-๖ คน
๒. ให้นักเรียนแต่งกลอนสุภาพจากภาพจำนวน ๒ บท พร้อมทั้งชื่อเรื่องของบทประพันธ์นั้น
ลงใบกิจกรรม เรื่อง กวีศิลป์ร้อยกรอง

ใบกิจกรรม

เรื่อง กวีศิลป์ร้อยกรอง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรม เรื่อง กวีศิลป์ร้อยกรอง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง งามศิลป์ร้อยกรอง(๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ชื่อผลงาน

บทประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมนำเสนอ

ใบกิจกรรม

เรื่อง กวีศิลป์ร้อยกรอง

กิจกรรมนำเสนอ

ใบกิจกรรม เรื่อง กวีศิลป์ร้อยกรอง

สรุปความรู้

งานเขียนบทร้อยกรอง หรือ กวีนิพนธ์ หมายถึงวรรณกรรม
ที่แต่งขึ้นด้วยฉันทลักษณ์ต่าง ๆ เช่น บังคับคณะ บังคับคำ และ
แบบแผนการส่งสัมผัสต่าง ๆ ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน
ร่าย ลิลิต

สรุปความรู้

กลอนสุภาพเป็นคำประพันธ์ที่ใช้ถ้อยคำ แบบทำนองเรียบ ๆ
แต่งได้ง่าย มีการแบ่งจำนวนคำเป็นวรรค วรรคละ ๗ - ๙ คำ บทหนึ่ง
แบ่งออกเป็น ๒ คำกลอน คำกลอนละ ๒ วรรค และใช้คำสัมผัส
คล้องจองกัน และมีลักษณะบังคับสัมผัส

สรุปความรู้

การที่นักเรียนได้ศึกษาเรื่องฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์
จะช่วยให้แต่งคำประพันธ์ได้อย่างถูกต้องและไพเราะ ซึ่งเป็นการ
อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของไทยให้คงอยู่สืบไป

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ไคลงภาพพระราชพงศาวดาร
(ภาพที่๑๐)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบกิจกรรม เรื่อง ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง
๒. ใบกิจกรรม เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร(ภาพที่๑๐)
๓. หนังสือวรรณคดีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)